

דבר העורכת

לקוראים שלום!

ב-8/6/1867 נולד אחד האדריכלים המשפיעים ביותר במאה ה-20: פרנק לויד רייט. הוא היה פורץ דרך בתחום האדריכלות והשפיע עמוקות על דורות של אדריכלים. בעוד 12 ימים יחלו משחקי גביע העולם (המונדיאל) בברזיל. הגיליון הבא של הבטאון יוקדש לתחרות הנוצצת.

גביע העולם בכדורגל על סדרת בולים מאנגליה. הסדרה הונפקה ב-2006 ומציגה את כל הזוכות החל מ-1966, המונדיאל הראשון שאנגליה אירחה

אז מה בגיליון? יעל לבון כותבת על חייו ופועלו של פרנק לויד רייט. המערכת מציגה מספר פריטים בולאיים שהונפקו לכבוד המונדיאל. בפינת המיתולוגיה אלי מועלים מספר על תשע המוזות. ולבסוף, בכל גיליון, חידון בולאי נושא פרסים.

נתראה בגיליון הבא,

שלכם, שביט

פרנק לויד רייט: אדריכלות על-זמנית

יעל לבון

גם יותר מיובל שנים לאחר מותו נמנה **פרנק לויד רייט** (1869-1957) על האדריכלים הידועים והנערצים ביותר בקרב הציבור הרחב, ולא פחות מכך בקרב אנשי המקצוע. בעיני רבים הוא נחשב לגדול האדריכלים שהוציאה ארצות הברית ומהבולטים שבאדריכלים בכל הזמנים. לתהילתו הנמשכת של רייט ישנן סיבות רבות, ולפחות חלקן נובעות מאישיותו ונסיבות חייו: רייט גילם בהצלחה את דמות האדריכל הגאון בעל הבטחון העצמי הבלתי נדלה שאינו מוכן לכופ את ראשו בפני בעלי הממון (מקובל לחשוב שדמותו עומדת בבסיס ספרה של **איין ראנד** "כמעין המתגבר"), ואילו מערכות יחסיו עם נשותיו ובני משפחתו לא עלו בקנה אחד עם הנורמות החברתיות המקובלות של זמנו. אין ספק שגם שנות פעילותו הארוכות, לרבות בגיל מופלג, יצרו דמות החורגת מגבולות תקופה מוגדרת או הניתנת בנקל לשיוך לאסכולה מוכרת באדריכלות.

ברשימה קצרה זו נסקור אחדות מהתחנות הבולטות בקריירה של רייט כפי שהן מודגמות בכמה מן הידועים בבנינים שתיכנן. יש לציין שמעבר לפרט עיצובי זה או אחר, רייט היה אדריכל טוטאלי בגישתו ומעורב בכל שלבי היצירה באופן נדיר בפרקטיקה המקצועית. כבעל רקע הנדסי הוא לקח על עצמו את תכנון כל ההיבטים הקשורים בחוזק המבנה ויציבותו, ופתרונותיו הנועזים הביאו לא אחת להתנגשויות חריפות עם אנשי מקצוע ספקנים. כאדריכל הוא שלל לחלוטין את ההפרדה בין תכנון הבניין לבין עיצוב הפנים שלו, ואף נהג לעצב באופן מיוחד מכלול של פריטים (כגון אריחים, לבני בנייה, רהיטים, חלונות ומנורות) כך שתשרה על הבניין הרמוניה צורנית וסגנונית. במקרים רבים אף תכנן רייט את כסאות פינת האוכל, ידיות הדלתות, מדפי הספריה ואפילו שטיחים ואביזרים דקורטיביים.

איין ראנד.

פרנק לויד רייט נולד בעיירה קטנה במדינת ויסקונסין בארצות הברית. תחילת דרכו המקצועית העצמאית היתה בשיקגו, וסדרת המבנים שתכנן בפרבריה בתחילת המאה העשרים היקנתה לו את פרסומו הראשון. בעיקר ראויים לציון כנסיית unity temple הבלתי שגרתית שנבנתה בין 1905 ל-1908, והייתה מהמבנים הראשונים בעולם שעשו שימוש בבטון מזוין שניצוק באתר הבניה, וסדרת בתי מגורים משפחתיים פורצי דרך בסגנון שבדיעבד נודע כ"בתי הערבה" (prairie houses). סגנון מקורי זה מתאפיין בקווים אופקיים בולטים וגגות רחבים שטוחים או בעלי שיפוע מתון, שכאילו הותאמו למישורים השטוחים של המערב התיכון בארצות הברית. הניגוד הבולט בין "בתי הערבה" לבתים שנבנו בסגנונות המיוזבים מאירופה התבטא גם בתכנון המרחב הפנימי של הבית, בו לראשונה אורגנו חדר המגורים, פינת האוכל והמטבח בפינות

שונות של חלל פתוח אחד. דוגמא מוצלחת לסגנון זה הוא בית רוֹבִי (Robie House), שנבנה בשיקגו בשנים 1908-1910.

בית רוֹבִי.

יש לציין כי למרות המגמות המודרניות הבולטות והשימוש הנועז בבטון שהפגין רייט בפרוייקטים רבים באותן השנים, אין לזהותו עם הסגנון המודרני הבינלאומי שהתפתח באירופה אשר שלל את הקישוטים והעיטורים של אדריכלות הדורות הקודמים וביקש להינתק ממסורות העבר. רייט חיפש דרכים בהם ניתן יהיה לעשות שימוש דקורטיבי בטכנולוגיות בניה חדשניות ובכלל זה

בבטון. הוא החל לגלות עניין באדריכלות המקורית של ילידי יבשת אמריקה ובפרט בני המאה. בשנות העשרים תכנן ברחבי ארצות הברית מספר בתי מגורים הבנויים מלבני בטון מעוטרים שנוצקו בתבניות קישוטיות שמקור השראתן ממקדשי המאה. אחד הידועים שבהם הוא בית אניס (Ennis) המונומנטלי בקליפורניה בו צולמו סצנות רבות מהסרט "בלייד ראנר".

מלון אימפריאל בטוקיו.

המבנה הידוע ביותר שתכנן רייט מחוץ לארה"ב הוא מלון אימפריאל בטוקיו, אשר בנייתו נשלמה בשנת 1923. המלון נראה בגלויה לעיל. למרות שבמבט ראשון נראה כי סגנון המבנה הוא יפני-אוריינטלי, בחינה מדוקדקת יותר מגלה כי מקור ההשראה נלקח דווקא מפירמידות המדרגות של מרכז אמריקה, וגם בדקורציה של המבנה

חותמת מסניף דואר שפעל במלון איפריאל בטוקיו.

העשוי בעיקר מבטון יצוק ולבני בטון יש שימוש חופשי במוטיבים של תרבות המאיה. כדי להקנות עמידות למבנה באזור המועד לרעידות אדמה תוכננו יסודותיו כך שיצופו על משטח של בוצ, אשר נועד להקנות להם גמישות בדומה לאניה הצפה על פני המים.

קונספציה תכנונית זו הועמדה עד מהרה במבחן קריטי, שכן זמן קצר לאחר פתיחת המלון ב-1923 סבלה טוקיו מרעידת אדמה קשה במיוחד שהחריבה את מרבית העיר. המלון אמנם שרד את רעידת האדמה, אך בניגוד למיתוס רווח (שרייט נמנה על מטפחיו) הוא לא היה המבנה היחיד בעיר שנשאר לעמוד על תילו. יתר על כן, כתוצאה מהרעש נפגעו בו סדקים ונגרם לו נזק לא מבוטל. בשנות ה-70 נהרס המבנה שתכנן רייט כדי לפנות מקום להקמת מבנה חדש עבור המלון.

בשנות ה-20 השתקע רייט בבית אחוזה מבודד שבנה במדינת ויסקונסין שלו קרא בשם טלייסיין (Taliesin) כשמו של משורר וולשי קדום. שם חי האדריכל עם משפחתו, קבע את משרדו והקים מעין סדנה בה הכשיר וחינך אדריכלים צעירים ש"עלו לרגל" (וכמובן שילמו ממיטב כספם) כדי להתגורר ולעבוד במחיצת המאסטרו. בין הרעיונות אותם ביקש רייט להנחיל לחניכיו בלטה התפישה אותה כינה "אדריכלות אורגנית" – אדריכלות הצומחת באופן אורגני כשם שעץ צומח בטבע. מבנים התואמים תפיסה זו מתאפיינים בצורה פשוטה המשדרת שלוה, ועליהם להעדיף חללים גדולים וזורמים על פני חלוקה לחדרים סגורים קטנים. כמו כן, הבניין נדרש להתמזג בסביבתו כאילו צמח מתוכה – בין היתר על ידי שימוש מודגש בחומרים טבעיים ובחירת גוונים רכים וטבעיים כגוני אדמה ושלכת.

הדוגמא המוצלחת ביותר למימוש התפיסה האורגנית של בנין הנטוע בסביבתו הוא בית המגורים שרייט תכנן ופיקח על בנייתו בין השנים 1935-1937 עבור משפחת קאופמן הידוע כ Fallingwater – שם אותו העניק לו רייט עצמו. **אדגר קאופמן** היה איש עסקים אמיד מפיטסבורג שחפץ לבנות למשפחתו בית נופש לסופי שבוע בחלקת יער שבבעלותו ליד העיירה בר ראן (Bear Run) בפנסילבניה. ההחלטה לפנות לפרנק לויד רייט נעשתה

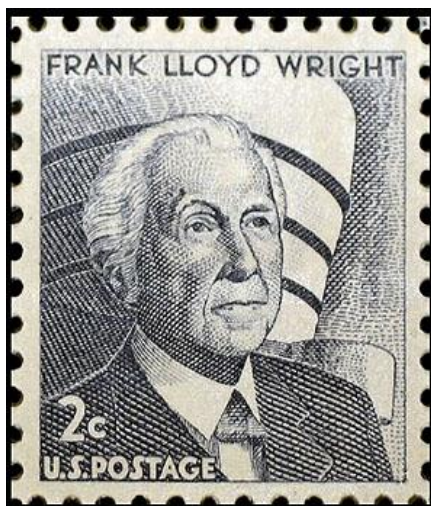
Falling water : אדריכלות אורגנית במיטבה.

בהשפעת הבן אדגר ג'וניור, אדריכל בהכשרתו שאף השתלם בזמנו בסטודיו של רייט בטלייסין (באותן השנים הדעה הרווחת הייתה שרייט בן ה-68 הוא אדריכל שמיטב שנותיו המקצועיות כבר מאחוריו). בעת הסיור באתר הצביע קאופמן על סלע שטוח שניצב ממש מעל המפל כנקודה החביבה על המשפחה לעריכת פיקניקים. קאופמן ציפה מן הסתם שהבית ימוקם כך שישקיף לעבר המפל, אולם רייט בחר דווקא למקם את הבניין מעל המפל באופן שלצופה מבחוץ יראה כאילו הנחל נובע מתוכו. הסלע הנזכר שולב ברצפת הסלון של הבית בצמידות לאח, וגרם מדרגות פנימי איפשר לרדת מתוך הבית כדי לשכשך רגליים במי הנחל.

האלמנט הבולט ביותר בעיצוב הבניין הן המרפסות התלויות הגדולות המשתלבות בדירוגן ובשינוי כיוון עם כיוון הזרימה של הנחל ומפליו, ובה בעת מעצימות את מימדי הנחל הצנוע. המרפסות המונוליטיות אמנם נוצקו מבטון מזוין אך צביעתן הבהירה והמיפתח התלוי הגדול שלהן מעניקים תחושה של ריחוף. בניגוד לכך, הקירות האנכיים בנויים מאבנים שנחצבו במקום והנותנות מרקם מחוספס, מאסיבי ולא רגולרי – כאילו צמחו מתוך הסלע עליו ניצב הבניין. חיבור המשטחים המנוגדים נעשה באמצעות חלונות גדולים שמסגרות הברזל בהם נצבעו בגוון אדום, אשר שימש גם לעבודות המסגרות בתוך הבניין ורבים מפרטי הריהוט בו.

מחשבה רבה הושקעה בעיצוב הפנים של הבניין וחוויית ההתחברות אל הטבע שהוא יעניק לדייריו. החלונות הגדולים אפשרו מבטים נרחבים אל היער מכל החדרים. המרפסות רחבות הידיים עודדו יציאה לאוויר הפתוח. רצפת הסלון העשויה אבני סלע הוחלקה וטופלה בשעווה כך שהברק יצור רושם של משטח סלע רטוב. אפילו בחדר הרחצה דאג רייט להתקנת ראש מקלחת גדול במיוחד כדי שעוצמת המים הניתכים על רצפת האמבטיה תזכיר את צליל המפל.

הבניין הוכר כיצירת מופת מייד עם השלמתו. הוא שימש את משפחת קאופמן עד שנת 1963, כשאדגר קאופמן הבן העביר אותו לבעלות קרן ציבורית הדואגת לשימורו ולאחזקתו. הבית פתוח לציבור הרחב, היכול להתרשם מחזונו הנועז של האדריכל ומפרטי הריהוט המקוריים שנותרו כמעט ללא שינויים כלשהם.

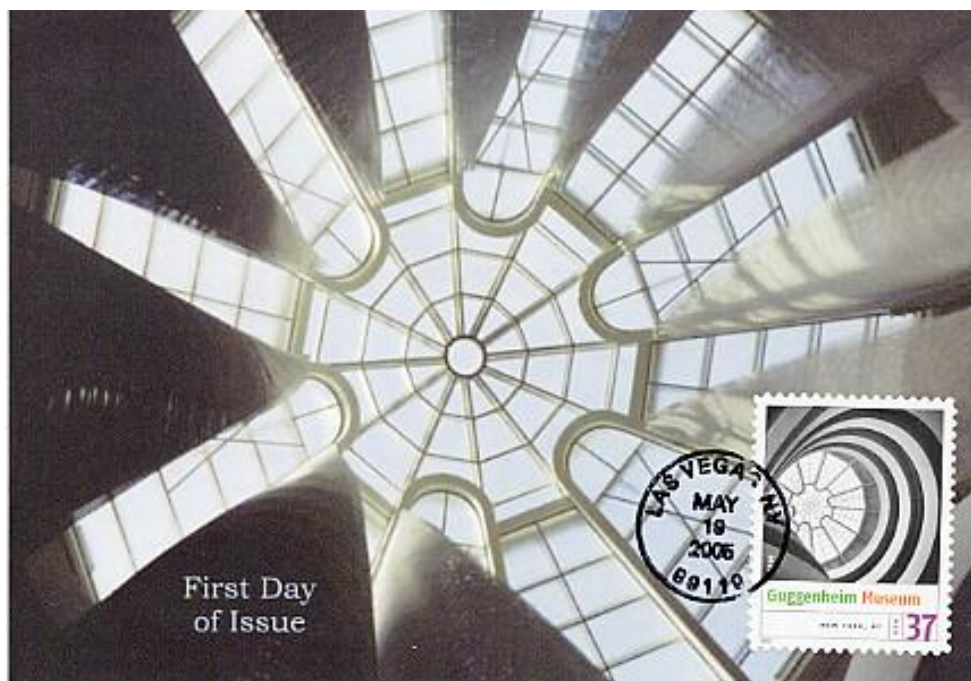
פרנק לויד רייט.
ברקע – מוזיאון גוגנהיים.

שירת הברבור האדריכלית של רייט ואולי הידוע ביותר מבין הבניינים שתכנן הוא המוזיאון על שם **סולומון ר. גוגנהיים** בניו יורק. רייט עבד על המבנה לסירוגין בין השנים 1943-1959 אך לא זכה לראות בהשלמתו והוא נפתח לציבור חודשים מעטים אחרי מותו. הבניין נשלט על יד צורה גיאומטרית "אורגנית" שהילכה קסם על רייט מזה שנים רבות – הספירלה האופיינית לקונכיות. צורה זו איפשרה לארגן את המוזיאון באופן השונה עד מאוד מהדרך המקובלת של חדרי תצוגה נפרדים. על פי תכנונו של רייט עולים המבקרים במעלית אל ראש הבניין, ומשם מתחילים את דרכם במסלול הספירלי המשופע במתינות, תוך כדי סקירת המוצגים הנמצאים

לאורך הדופן החיצונית. במרכזו של המוזיאון נוצר חלל פנימי גדול המואר מלמעלה באור טבעי. באופן זה יכול המבקר לקלוט במבטו את פנים הבניין למלוא גובהו. בנקודה אחת "נשברת" צורת הספירלה הרציפה על ידי מרפסת תצפית מעוגלת החודרת לתוכה – אמצעי המכוון להקל על המבקרים את ההתמצאות (במבנה ספירלי "טהור" קל מאוד לאבד את האוריינטציה).

הבנין הממוקם בשדרה החמישית הפך עד מהרה לציון דרך ולאייקון אדריכלי בניו יורק ולמקור פרסומו העיקרי של המוזיאון - הרבה יותר מאשר איכות האוסף אותו הוא מציג (דבר דומה אירע למוזיאון גוגנהיים שהוקם בשנות ה-90 בבילבאו בתכנונו של **פרנק גרי**). במשך שנות פעילותו הגדיל המוזיאון את אוספיו עד שהבניין המקורי התקשה להציגם. בשנת 1992 הורחב המוזיאון על ידי תוספת מגדל מלבני גדול הממוקם בעורפו של המבנה המקורי.

פרנק לויט רייט נפטר בשנת 1959 כשהוא בן 92, פעיל וצלול כמעט עד יומו האחרון. הוא הותיר אחריו מורשת אדריכלית הכוללת למעלה מ-400 מבנים, וכן מספר רב של תכניות שלא יצאו אל הפועל. חשובה לא פחות היא אותה מורשת שאינה ניתנת למדידה – הלא היא ההשראה שהעניק לדורות האדריכלים שבאו אחריו.

מוזיאון גוגנהיים בניו-יורק: חלל גדול המואר מלמעלה באור טבעי. גלוית מירב.

יעל לבון היא אדריכלית. כתובתה לתגובות: yael.lavon@gmail.com

בולי מונדיאל 2014

ב-12 לחודש יתחילו משחקי המונדיאל ה-20 (גביע העולם בכדורגל). הם ייערכו בברזיל ב-12 אצטדיונים בערים שונות. משחק הפתיחה יערך בין ברזיל לקרואטיה, ומשחק הגמר יתקיים ב-13.7 בין ? (זה הזמן לנחש!). במפעל יקחו חלק 32 נבחרות.

באפריל הנפיקה ברזיל את גליונית הזכרון לעיל. הבול האמצעי מציג את גביע המונדיאל. מימין סמליל (לוגו) התחרות – ידיים בצבעים הלאומיים של ברזיל (צהוב וירוק), המשתלבות ביחד ליצירת גביע המונדיאל. משמאל מוצגים קמע התחרות וכן הכדור המיוחד שלה.

שם הקמע הוא פולקו – שילוב של המילים כדורגל (פוטבול) ואקולוגיה. דמותו היא של הארמדילו – בעל חיים בסכנת הכחדה שחי בברזיל. יש לו תכונה מתאימה: היא מתקפל לכדור ברגע שמרגיש בסכנה.

כדור המשחק קרוי "ברזוקה", 'משהו ברזילאי' בפורטוגזית. הוא עוצב על ידי אדיסו וצבעיו מסמלים את צמידי המשאלות הצבעוניים הנענדים בברזיל.

כפי שאתם מבינים החגיגה הבולאית התחילה חודשים לפני משחק הפתיחה, כמו בכל ארוע ספורט בקנה מידה כזה. עוד בינואר ברזיל הנפיקה גיליון של 12 בולים. כל בול מציג איזשהו אלמנט מעיר אחת שתארח את המשחקים:

גם יפן הנפיקה גיליונית זכרון לארוע:

העיצוב של בולי קוסטה ריקה דומה מאוד לבולי ברזיל. מעטפת יום ראשון כוללת את הגביע והקמע, והגיליונית מוסיפה תמונה של הנבחרת מקוסטה ריקה. חברת הדואר הנפיקה רק 30,000 עותקים מכל פריט:

הגיליון הבא של נושאונצ'יק יוקדש למונדיאל ויכלול כתבות ובולים נוספים הקשורים לברזיל ולכדורגל. צפיה נעימה!

תשע המוזות

אלי מועלם

במשך תשעה לילות רצופים ביקר זאוס, אבי האלים, את אהובתו מנמוסינה ותינה עימה אהבים. מביקורים ליליים אלו התעברה מנמוסינה, וכעבור כשנה ילדה לזאוס תשע בנות. כשגדלו הבנות הן היו לתשע המוזות, אלות היצירה, האמנויות והמדעים, פטרוניותיהן של תחומי המחול, המוסיקה, ההיסטוריה, הספרות, המחזאות והאסטרונומיה. תשע המוזות הונהגו על ידי האל אפולו, אל האור, היופי והאמנויות, ויחדיו הן הנעימו את זמנם של אלי האולימפוס בנגינה, בזמרה ובריקוד. עיקר תפקידן היה להעניק השראה ליוצרים השונים, בעיקר למשוררים, למוסיקאים ולפילוסופים. יצירתו של בלדאסרה פרוצי מתארת את האל אפולו ותשע המוזות רוקדים יחד ומשעשעים את האלים. יצירה זו זכתה להיות מוצגת על בול מסן מרינו וגלוית המירב הבאה:

הבה נכיר את תשע המוזות:

אוטרפה ("עונג") היא פטרונית המוזיקה, השירה הלירית והנגינה בחליל. היא נחשבה גם למוזה של העונג וההנאה. מכיוון והמציאה את החליל הדו-קני, הפך זה לאחד מסמליה. על פי האיליאדה מאת הומרוס, אוטרפה התעברה מהנהר סטרימון, וילדה את בנה רסוס (Rhesus) שהיה למלך תראקיה ומאוחר יותר נהרג במלחמת טרויה. בבול ניתן לראות את דמותה על פסיפס מאלג'יריה.

אראטו ("נעימה") המוזזה הממונה על השירה הלירית, ובפרט על שירת האהבה והשירה הארוטית. היא הייתה גם פטרוניתה של אמנות ההסוואה והחקיינות. על פי רוב היא מתוארת כמחזיקה לירה בידה. אראטו הרתה לארקאס, בנו של זאוס מהנימפה קליסטו, וילדה לו את אזאן. על שמם של ארקאס ואזאן קרויים המחוזות ארקאדיה ואזאן שביוון.

משמאל: קאליופה, אוטרפה ואראטו – מתוך סרקופאג רומי

קאליופה ("קול נעים"), פטרונית השירה האפית, המגוללת את מעשי האלים והגיבורים, הייתה החשובה שבמוזות והנבונה מכולן. בדרך כלל מתוארת מחזיקה חרט כתיבה, מגילות קלף או לוחות לכתבה. קאליופה ואפולו היו הוריו של אורפיאוס, גדול המוסיקאים ביוון העתיקה. קאליופה, לבקשתו של זאוס, יישבה את הסכסוך שהתעורר בין האלות אפרודיטה ופרספונה, בנושא אהבתו של העלם יפה התואר אדוניס. קאליופה החליטה שאדוניס יבלה שליש שנה עם אפרודיטה, שליש שנה עם פרספונה, ואת שליש השנה הנותר הוא יעביר עם מי שהוא ימצא לנכון.

מלפומנה ("לשיר", "מקהלה") היא מוזת הטרגדיה ולכן מתוארת חובשת מסכת תיאטרון טרגית, ונועלת קותורנוס, מגפיים שהשחקנים הטרגיים היוונים נעלו בהיותם על הבמה. לעתים היא מחזיקה סכין או אלה בידה האחת, ואת המסכה בידה השנייה, כשזר עלי ברוש מונח על ראשה.

מלפומנה (שמאל) – פסל על בניין התיאטרון הקרואטי הלאומי בזגרב

מקס סוואבינסקי:
"האומן והמוזה"

פוליהימניה ("שירים רבים") היא פטרונית של שירי התהילה לאלים וצחות הלשון, ולעתים אף של הגאומטריה והחקלאות. היא מתוארת כאישה רצינית ומהורהרת, השקועה במחשבות, מרפקה שעון על עמוד, ואצבעה סמוכה לשפתיה. לגופה היא עוטה גלימה ארוכה ופניה רעולים בצעיף.

טרפסיכורה ("עונג הריקוד") היא המוזה ששימשה כפטרונית המחול והשירה הדרמטית ושל השירה הלירית. בד"כ מתוארת מנגנת בלירה. טרפסיכורה, ביחד עם אל הנהר אכלאוס, היא הורתן של הסירנות, ששירתן הענוגה משכה מלחים אל מותם.

קליאו

משמאל: טריפסיכורה, פוליהימניה
ומלפמונה – מתוך סרקופאג רומי

קליאו (המספרת") היא המוזה הממונה על ההיסטוריה ועל שירת הגבורה. היא זו שהעניקה ליוונים הקדמונים את האלף-בית הפיניקי. בהתאם לתפקידה, היא תוארה בדרך כלל מחזיקה מגילת קלף. קליאו נזפה באפרודיטה, אלת האהבה והיופי, על אהבתה רבת התשוקה לאדונים. אפרודיטה הכועסת החליטה להעניש אותה, וגרמה לה להתאהב בפיראוס מלך מקדוניה, ממנו היא הרתה וילדה את יקינטון העלם יפה התואר, שברבות השנים היה למאהבו של האל אפולו. אך אהבה זו לא האריכה ימים, כיוון שזפירוס קינא בשניים המאהבים והרג את יקינטון. לאחר מותו, אפולו יצר מדמו את פרח היקינטון, הקרוי על שמו.

משמאל: תאליה, קליאו ואוראניה –
מתוך סרקופאג רומי

תאליה ("עליזות") היא מוזת הקומדיה ושירת הרועים הפסטורלית. תאליה נחשבה לאלה כפרית, ובדרך כלל תוארה אוחזת במסכת תיאטרון קומית ובמקל רועים.

אוראניה (שמיימית") מוזת האסטרונומיה והאסטרוולוגיה. בד"כ היא מתוארת כמחזיקה גלובוס בידה השמאלית ויתד בידה הימנית, וכשלגופה היא עוטה גלימה משובצת בכוכבים.

בימי קדם, לפני שהאמן, יהא זה מלחין, משורר או פילוסוף, היה מתחיל לחבר יצירה חדשה, הוא היה פונה אל המוזות ומבקש מהן שתנחנה אותו בעבודתו. יצירות קלאסיות רבות, כגון ה"אודיסיאה" של הומרוס ו"תיאוגוניה" של הסיודוס ואף יצירות מודרניות יותר, כגון "התופת" של דנטה, פותחות בבקשת עזרה מהמוזות ובמילות שבח והודיה להן. עד היום המילה "מוזה" משמשת כמילה כמעט נרדפת למילה "השראה", במיוחד בחיבור יצירות. גם המילה "מוזיאון" מקורה במילה "מוזה". הבול מתוניסיה על גלית המירב הבאה, מתאר פסיפס יפהפה שנמצא בסוסה שבתוניסיה. בפסיפס, המשורר הרומי וירגיליוס מחזיק את יצירתו ה"איניאס" ולצידו מוזת ההיסטוריה קליאו ומוזת הטרגדיה מלפמונה.

עד היום משמשות תשע המוזות כהשראה ליוצרים רבים בתחומים שונים ובלעדיהן היה עולמנו משעמם ונטול רוח יצירתיות. גם ההשראה לכתיבת מאמרים בסדרת המיתולוגיה ב"נושאונצ'יק" ניתנה לי על ידי קאליופה, המגוללת את עלילות האלים והגיבורים של יוון, ועל כך אני מודה לה מאוד.

פסיפס מויכטן, לוכסמבורג, המתאר את תשע המוזות והמשורר הומרוס

לתגובות ניתן לפנות לאלי מועלים בכתובת: eli573@zahav.net.il

פינת ההחלפות

ילד בן שבע וחצי מעוניין להחליף בולים עם ילדים אחרים.

fain1@netvision.net.il

גם אתם רוצים לפרסם מודעה? כתבו אלינו ל-

nosonchik@gmail.com

חידון מספר 74

לכל אל במיתולוגיות השונות היה תפקיד מיוחד ובהרבה מיתולוגיות היו אלים מקבילים בעלי תפקידים זהים. בחמשת הבולים שבטור הימני, מתוארים אלים ידועים מהמיתולוגיה היוונית ובטור השמאלי, מתוארים אלים ממיתולוגיות שונות. מצאו התאמה בין כל אל בטור הימני לאחד האלים המוצגים בטור השמאלי. כתבו בקצרה מה הוא הקשר בין כל שני אלים. כדאי להעזר באתר ויקיפדיה וכן בהורים.

האל בעל הדד (Baal Hadad) – מיתולוגיה כנענית	א האל ארס (מרס) 1
האלה לקשמי (Lakshmi) – מיתולוגיה הינדואיסטית	ב האל אפולו 2

 האל איטי (Iti) – מיתולוגית האינקה	ג	 האל זאוס (יופיטר)	3
 האל אינדרה (indra) – מיתולוגיה הינדואיסטית	ד	 האלה אפרודיטה (ונוס)	4
 האלה חתחור (Hathor) – מיתולוגיה מצרית	ה	 האלה טיכה (פורטונה)	5

את הפתרונות יש לשלוח למערכת nosonchik@gmail.com עד ל-15 ביוני.
הפותרים מתבקשים לציין את גילם. בין הילדים ובני הנוער שיפתרו נכונה את החידות
יוגרל פרס בולאי מתנת איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית. התשובות
לחידות ושם הזוכה יפורסמו בגליון הבא.

פתרון חידון מספר 73

איזו מדינה?

הבול הונפק על ידי פרס, המוכרת לנו כיום בשם אירן.

מי האיש?

הבול מראה את ד"ר אלברט שווייצר, רופא ותיאולוג גרמני – צרפתי. שווייצר הקים בגבון שבאפריקה בית חולים והפעיל אותו בהתנדבות שנים רבות. בשנת 1952 הוא זכה בפרס נובל לשלום.

זהה את האתר

זהו שער טיטוס, אשר נמצא ברומא. השער הוקם על ידי הרומאים בשנת 82 לספירה, כדי לציין את ניצחונם על היהודים במרד הגדול בשנת 70 לספירה. בשער זה ניתן לראות את המנורה, שהייתה בבית המקדש. המנורה אשר בסמל המדינה מעוצבת על פי התיאור שבשער טיטוס.

בהגרלה שנערכה בין הפותרים נכונה עלה שמו של תמיר ענבר בן ה-16. תמיר זוכה בפרס בולאי מתנת איל"ת – אגודה ישראלית לבולאות תימאטית.

מכתבים למערכת – לכל תגובה, הצעה או שאלה ניתן לפנות אלינו בכתובת

nosonchik@gmail.com